

izhaja vsak torek, štirilek in soboto. — Cena: Za celo leto 56 K, za pol leta 28 kron, za četrt leta 14 K, za 1 mesec 5 kron. Posamezna številka stane 60 vinarjev. Za pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po pošti nakaznico. Reklamacije glede lista so poštne proste. Nežankljivi dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. 1919 ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Vabilo na zbor zaupnikov JDS.

ki se vrši v nedeljo, dne 29. februarja v Mestnem domu v Ljubljani. Začetek ob 10. uri dopoldne.

VSPORED:

1. Politični položaj s posebnim ozirom na krizo v beograjski in ljubljanski vladi. Poroča dr. Gregor Žerjav.
2. Enotna demokratska stranka. Poroča dr. Vekoslav Kukovec.
3. Raznoterosti.

V Ljubljani, dne 10. svečana 1920.

Načelstvo JDS.

Dr. VEKOSLAV KUKOVEC:

Kdo je naslednik stare Avstrije in kaj pomeni biti naslednik stare Avstrije?

Zgodovina pripisuje polskemu narodu tragično krivdo, da v merodajnih trenutkih svoje zgodovine ni znal sam sebe obvladovati. Naj bi se pač tudi jugoslovanskemu narodu v pozni dobi ne očitala jednaka napaka, kajti videti je iz sedajne razpoloženosti naših množic, da ne znamo ceniti dragocenih pridobitev preteklih dob in se izgublamo v brezmejni nezadovoljnosti. Potek in izid mirovnih pogajanj v Parizu vsebujejo dragoceno gradivo o tem, kakšna nesreča je pretiła čeli naši bodočnosti, če bi bila vojska za nas neugodno izpadla, in kako srečne se moramo čutiti, da je vse tako izpadlo kakor današnji položaj kaže. Naša javnost je zelo površno poučena o tem, kako so potekala pogajanja za mir v Parizu z ozirom na različno ulogo Nemcev in Madžarov na eni strani in nas na drugi strani v svetovni vojski. Najusodnejše vprašanje za Nemce in Madžare je bilo izmed vseh vprašanj na mirovni konferenci vprašanje nasledstva avstro-ogrške monarhije zlasti glede dolgov, ki so med vojsko nastali. Na drugi strani pomeni v naš prid reševanje tega vprašanja tako neizmerno pridobitev, da bodo o njej govorili z radostjo še naših otrok otroci. — Pričakovati je, naj bi se o tem začelo pri nas temeljito in podrobno razpravljati in s tem vzgajati naš narod k večji zadovoljnosti in k večji ljubezni do svoje nove domovine. Meni je na tem ležalo, da le v najkrajšem obsegu opozorim, kako se je od stopnje do stopnje na pariški konferenci

VINKO V. GABERC:

Iz dnevnika sedmošolca Lukeža.

(Po najdenih zapiskih.)

6. dec. 1919.

Neskončno sem srečen; čisto natanko vem, da je ta »ta prava«. Kar ostrmel sem, ko sem jo zapazil, kako se je rnila v ospredje, da sprejme Miklavžev dar. Nina Farfarella! Krasno ime... To je čutil gotovo tudi črni, okrogloglavi doktor, ki je s krasnim tenorjem zaklical njeno ime in priimek. Pa njega se mi ni bati. Dasi je sicer lep mož, ima vendar že precej pleše. Jaz pa sem tako mlad in lep. In doktor še tudi bom. Do danes sem sicer namenjen postati inženir. Sedaj pa ravno ne! Ta bo moja... Bomo videli!

7. dec. 1919.

Celo noč nisem zatisnil očesa. Sedaj že vidim, da je to prava, globoka ljubezen. Skoro se mi zdi, da z matematsko nalogo intri ne bo nič. Ne morem zbrati svojih misli. Zastoj sem gledal za teboj, Nina Farfarella, včeraj in danes. Izgibaš se me pač ne, ni mogoče. Mene? Pah! Črne brke imam, cviker nosim in pušim cigareto, ne da bi se mi zaletelo. Hlače so mi likane, pete neokleščene... Nina!

14. dec. 1919.

Davi sva govorila. Evviva! Vroče mi je bilo. Trikrat sem jo srečal na pro-

razpravljalo glede stare Avstrije vprašanje odgovornosti za vojsko in v zvezi s tem vprašanje pravnega nasledstva in kako je končno prišlo do zaključka, da se je povrnil dr. Beneš kot čehoslovski zastopnik iz Pariza v Prago in ob bučnem navdušenju čehoslovške zbornice izjavil: Dosegli smo triumf v boju nasledstva stare Avstrije. Dosegli smo, da mi ne štejemo med naslednike stare Avstrije in Ogrske, ampak da obravnava kot pravne naslednike konferenca zastopnikov zmagovalnih narodov le Nemško Avstrijo in Madžarsko.

Kakor znano, se mirovna pogodba ni sklenila morebiti v nekaj urah ali dnevih, ampak so trajala pogajanja cele štiri mesece. Dne 2. maja 1919 so bili zastopniki Nemške Avstrije povabljeni. Še le 2. junija se jim je izročil prvi del načrta mirovne pogodbe. Dne 20. julija se jim je izročil načrt spremenjenih pogojev glede prvega dela in nanovo drugi del glede finančnih vprašanj in zlasti glede prevzeta dolgov. V več podrobnih notah je avstrijsko zastopstvo na stavljeni pogodbi predložilo svoj odgovor, in sicer posebno obširno dne 6. avgusta, in končno se jim je predložil celotni spremenjeni načrt mirovne pogodbe dne 2. septembra in so morali podpisati nemški zastopniki to pogodbo brez vsake daljine spremembe 10. septembra 1919. V veljavo ta pogodba še do danes ni stopila, ker je v ta namen potrebna še odobritev, vzel in tudi n. pr. iz naše strani pogodba še ni odobrena, kar je pa pričakovati v malo tednih.

Kakor rudeča nit se vije skozi vsa ta pogajanja in zlasti skozi vse note nemškega zastopstva vprašanje, kdo je kriv in kdo je glavni dedič, seveda ne le glette imetja, ampak glede dolgov in obveznosti stare Avstrije, o katerih je vsakdo vedel, da so naravnost ogromne. Takoj po sprejemu prvega dela mirovnih pogojev so toraj zastopniki Nemške Avstrije na posvetovanju v Feldkirchu sklenili predložiti konferenci posebno noto o pravnem položaju in o odgovornosti avstro-ogrskih narodnosti za vojsko, da se dokaže, da ni dopustno smatrati le Nemško Avstrijo za pravno naslednico stare avstrijske države. Zato so dne 2. julija nemški zastopniki v Parizu predložili predsedniku mirovne konference obširno spomenico, v kateri so dokazovali, da so imele nemške narodnosti v stari avstrijski državi merodajen vpliv, da so pred vojsko in med vojsko po pretežni večini držale z avstrijsko vlado, da čeli čas vojske avstrijski narodi niso s kako revolucijo pretrgali vezi z Avstrijo in da so še

menadi v nedeljski obleki, nato sem hodil za njo po Kralja Petra cesti in Prešernovi ulici. Prišla je bila iz nemške cerkve z družbo. Nisem je mogel ogovoriti. Potem pa je pustila tovarišice. Planil Pa sem v usodnem trenutku pozabil vse, kar sem študiral tri dolge dni za ta svečani tranotek. Zunaj pa sem vendar le hotel govoriti, da bi me gotovo slišala, nastopil. Upam, da me je čula; bo vsaj sem za njo z lasinko, ki sem jo nosil nalašč za tak slučaj že več dni v žepu: »Oprostite, gospodična: Sedmošolec Lukež... Sedmošolec sem poudaril, da bo vedela s kom ima posla in sem jo kavalirski vprašal, ni-li morda česa izgubila... »Me veseli! mi pravi z nasmehom. Oh, ti zobje. Nina! Beli so ko biseri iz Tvojea Jadrana. »Veseli Vas če ste izgubili?« »Ne, žal mi je...« mi odgovori in me ošine s svojim črnim očesom. Oh, oko kakor egiptovska noč! »To-le, prosim« ji pomolim lasinko. »O, ne...« in zmaje z glavo, da se ji oplete močna kostanjeva kita kakor lisičji rep okoli vrata. Očividno jo je moči nastop zmešal. Seveda, kakor vedno. »Zdravo gospod« mi je rekla in je odbrzela... Zmaga! Živel Lukež! — V zadregi je, pa ni upala govoriti.

29. dec. 1919.

Sinoči je bila v kinu. Z mamom. Jaz sem gledal, da sem prisedel: čisto slučajno seveda... Bila je prijazna. Govorila

je na koncu vojske čisto na zadnje in istočasno z Nemško Avstrijo vred prevzeli v svoje roke državno oblast, vsled česar je pač popolnoma neopravičeno ravno Nemško Avstrijo smatrati za pravno naslednico stare Avstrije. Avstrijski kancler dr. Renner je vsled tega dne 3. julija predlagal, naj se izloči razpravljanje o gospodarskih in finančnih vprašanjih in je dokazoval, da bi bilo najbolj praktično, naj bi posebna komisija na licu mesta že po sklenjeni mirovni pogodbi o vseh teh stvareh naknadno mirno in podrobno razpravljala. Seveda se dr. Rennerju kot zastopniku Nemške Avstrije ni mudilo razpravljati o prevzetju velikih dolgov, mudilo se mu je, da bi zmagovalci djali kar najpreje svoj podpis na mirovno pogodbo. Upal je na ta način priti na zeleno vejico in z znanim nemškim spletkarskim talentom izogniti se prevzetju dolgov. Dne 18. julija je predložila avstrijska delegacija obširen spis o tozadevnih likvidaciji avstro-ogrške monarhije. Ko je bil izročen 20. julija avstrijski delegaciji drugi del mirovnih pogojev, dirjal je dr. Renner zopet v Feldkirch in zopet so sklenili tamkaj nemško-avstrijski državniiki, naj se izroči za dobo po podpisu mirovne pogodbe razpravljanje o dolgovih in o likvidaciji avstro-ogrške banke posebni komisiji in so to stališče v celih knjigah in znanstvenih razpravah ponovili, ko so končno odgovorili na mirovne pogoje dne 6. avgusta. V noti 16. junija izvajajo nemško-avstrijski zastopniki, da Nemška Avstrija nikakor ni stopila na mesto stare Avstrije. Kako naj bi torej vso škodo, katero je vojska povzročila, samo Nemška Avstrija povrnila! Pravice tretjih držav nasproti razpadli avstro-ogrski monarhiji baje smejo obremeniti le vse nasledstvene države in ne samo Nemško Avstrijo. Nemška Avstrija baje rada prevzame na njo odpadajoči del bremen avstro-ogrške monarhije po razmerju prebivalstva. Seveda bi to bil komaj deseti del. Odločno protestirajo proti krivičnemu naziranju, naj bi bila Nemška Avstrija glede dolgov in obveznosti stare Avstrije edina naslednica. Tudi slovanska plemena so se vojskovala zoper zmagovalce. Avstrijski zunanji ministri po večini niso bili Nemci. V državnem zboru na Dunaju Nemci niso imeli večine; izvedeti hočemo vzroke, na katere se opira mirovna konferenca, če ne če napraviti izmed vseh držav, ki so iz monarhije nastale, za vse obveznosti in za vse posledice napak nemških državnikov odgovorno najmanjšo, najmiriljubnejšo, najubožnejšo in najbolj demokratsko izmed teh držav. Črtajo naj

nisva — saj prava ljubezen ne govori — a smejala se je. Res je bil film za smeti, a moja bližina je gotovo tudi uplivala na njeno razpoloženje. Če se tako-le pogledam v ogledalu si vendar premišljam, če ne bi morda bilo umestno, da jo pustim in dvignem oči še višje. Treba zrelo premisliti... Kaj ko bi si dal lase prenat pri Kapusu?

1. jan. 1920.

Ne, Nina ali pa nobena! Ah, to je kremen s kraških tal. Ah... Koketira res nekoliko, a to govori o notranji energiji. Lukež, čestitam ti. Se bodo osmošolci in juristi jezili nad menoj!... Naj se! Kaj to meni mar?

6. jan. 1920.

Že trikrat sem videl, da hodi nekdo z njo. Ni napačen fant. Ker je tudi črn, ujam, da je njen brat, ali pa vsaj bratranec. Sicer pa... če... mogoče... vendar... Ah, kako neki?!

12. jan. 1920.

Ne, čisto jasno mi pa le ni, če me res ljubi. Odzdravlja prijazno, a to je baše šega vseh deklet z juga... Ze vem: K Pelikanu poidem; on mi napravi izborni fotografijo, kar tako kakor sem; saj idealizirati itak ne treba. On jo razstavi. Potem povzročim s posredovanjem znanih, da pojde ona s kako tovarišico pred izložbo in se čisto slučajno izrazi o meni. Ne dvomim, da bi sodba bila zelo ugodna. Potem pa — zajurišam.

se iz načrta mirovne pogodbe vse določbe, ki izvajajo posledice iz tega, da bi naj bila Nova Avstrija isto, kar je bila stara Avstrija. Že prej je dr. Renner v svojem govoru 2. junija povdajal, da je 12. nov. 1918 nehala stara Avstrija. Povdajal je, da nosi ozemlje in prebivalstvo prejšnje monarhije skupno odgovornost za posledice vojske, v katero so jih vse skupaj mogočniki prisilili. Na vseh državah stare Avstrije, ki so na njenih tleh nastale, bremenit torej del strašne dedščine razpadle države, dedščine najtežjih gospodarskih obvez. Republika Avstrija nikdar ni bila v vojski z narodnimi državami. Tudi po vojski so se baje te narodnosti na Dunaju skupaj vsedle kot nasledstvene države, da bi si razdelile aktiva stare Avstrije. Vendar stoji sedaj te narodnosti Nemški Avstriji nasproti v popolnoma drugi ulogi, ko se gre za prevzete obveznosti iz preteklosti.

V noti 2. julija predložil je dr. Renner obširen material iz avstrijske zgodovine, kjer zagovarja svoje nazore o pravnem nasledstvu po stari Avstriji. Med drugim trdi, da je bila to vojna za nadvlado katoliških Jugoslovancev čez pravoslavne narode na Balkanu. Na prostovoljno razdružitev državne zveze v stari Avstriji so mislile le neznatne manjšine. Do konca so vztrajali brez revolucije vsi narodi in izražali so po svojih poslancih svoje simpatije za obstoj in obrambo skupne domovine. Do konca so se čutili kot del skupne države. Vprašanje je bilo le, ali doseže združitev Jugoslovancev zapadno pleme Hrvatov in Slovencev ali vzhodno pleme Srbov. Pod nos nam je dal dr. Renner sledeče grehe naših politikov iz najbližje preteklosti: Govor dr. Korošca v državnem zboru na Dunaju 15. julija 1917, in 30. maja in 12. junija 1917. Govor dr. Kreka 16. junija 1917, govor dr. Korošca 25. junija 1917, govor poslanca Pogačnika 28. julija 1917, govor poslanca Roškarija 19. oktobra 1917, poslanca Vukoviča 30. oktobra 1917, govor dr. Verstovška 14. decembra 1917, govor dr. Ribara 23. januarja 1918, govor poslanca Pogačnika 21. svečana 1918, izjava kranjskega deželnege odbora in dotične brzojavke obeh slovenskih strank 19. junija 1918. Prav posebno je povdajal, da je bil dr. Korošec zaslišan pri cesarju še koncem junija 1918. In še popolnoma tik pred razpadom stare Avstrije je med svetovalci kronske avstrijske jugoslovanske ministere dr. Žolgar. Hudobno vsklika dr. Renner, da se je šlo na jugu le za odločilni boj ali združijo katoliški Hrvati in Slovenci ali pravoslavni Srbi jugoslovanski narod. V svojem odgovoru 6. avgusta

17. jan. 1920.

Strele božja! Fizika zopet slabo. Matematiko pa sem za prvi semester t-tak že polomil. No, bo že po leti bolje. — Sedaj sem že siguren Nine. Pisal bi ji krasno pismo, pa me bole parklji od taroka. Sinoči sem radi oteklega prsta v »Narodni kavarni« pokvaril karambolsko partijo.

21. jan. 1920.

Meni se le zdi, da je tisti spremljevalec Nini kaj več. Pa kaj bo taka slakuta. Če primerjam sebe z njim, pač nimam straha. Sicer pa ga moram prehiteti! Drugo leto stisnem svojo maturo, potem pa železnica ali banka. In čez leto dnj: Gospodična Nina, prošim... in tako naprej.

31. jan. 1920.

Vedel sem, da pride na današnji protestni shod v »Union«. Primorci so bili vsi pri demonstraciji. Že v dvorani sem vedela, kdo sem jaz. — Tepci pravijo, da je bilo nezrelo govorčenje, fraze, plevel! O, saj vemo, od kod to in zakaj. Glavno je, da sem njej imponiral. In to drži...

4. febr. 1920.

Nesramnost... Sinoči ob jednjstih pride v kavarni k meni profesor Plavec in mi pravi: Lukež, pojdite domu. Vam treba knjig. — No, ta je pa lepa: sedaj bodo človeka že kar v javnih lokalih hrulili na nekvificiran način. — Sicer pa: Kako da še nismo dosegli, da bi nas

je dr. Renner izjavil, da se Nemška Avstrija mora naravnost zgruditi pod pritiskom strašnih finančnih pogojev mirovne pogodbe, če se ti pogoji ne ublažijo v bistvenih točkah. Pritožuje se, da je tolikokrat zastoj predlagal, naj se vendar pridržijo posebni komisiji, ki bo razpravljala še le po sklenjenem miru, kako se naj dolгови razdelijo. Dr. Renner pravi prav upravičeno, da je sicer mirovna konferenca tozadevnim predlogom Nemške Avstrije prišla nekoliko nasproti in da je določila, da bo o nekaterih stvarih razpravljala posebna komisija za obnovo, vendar se mu zdi to mnogo premalo, ker se bo ta komisija imela baviti le z nekaterimi posebej označenimi vprašanji likvidacije stare monarhije, ki so še odprta ostala, vendar so ji pa roke s temeljnimi določbami mirovne pogodbe že zelo vezane.

V svojih opombah k članu 201 izračuna nemško zastopstvo obremenitev Nemške Avstrije sledeče: Vojna posojila, kolikor jih je na nemško-avstrijskem ozemlju, **petindvajset milijard**, vojna posojila, ki jih je dolžna samo Nemška Avstrija plačati inozemcem, **eno milijardo**, vojna posojila, ki jih je dolžna sama Nem. Avstrija plačati Nemčiji, **šest milijard**, predujmi pri bankah, ki zadenejo le Nem. Avstrijo in posojila pri nevtralnih državah **tri milijarde**, terjatve vojnih dobaviteljev okoli **dve milijardi**, tako da bi vojni dolg stare Avstrije, ki znaša okoli 50 milijard, morala prevzeti Nemška Avstrija do zneska **nad 36 milijard**, akoravno je dobila le eno petino prebivalstva stare Avstrije. Ker pa ima Nemška Avstrija prevzeti tudi del predvojnih dolgov, predvojnih jamstev, obveznosti proti upokojencem, obveznosti na vojnih dajatah, del dolga pri avstro-ogrski banki in vojno odškodnino, izračuna dr. Renner, da bi morala prevzeti na ta način Nemška Avstrija s **6 milijoni prebivalcev 60 milijard dolga**, tako da **odpade na glavo povprečno 10.000 K. vsled česar mora nastati polom države**. Ako se naj izognemo temu polomu, morajo se dolгови stare Avstrije pravično razdeliti na države vseh narodov. Zato je predlagala nemško-avstrijska delegacija še enkrat, da se črta članek 201 in se postavi takaj načelna določba za obveznost vseh narodnih držav, da po svoji davčni moči prevzamejo vse dolgove stare Avstrije.

Ni mi treba omenjati, da je vendar sijajno zmogala nasprotna smer, katero so zastopniki zmagovalnih držav po predsedniku mirovne konference naznačili 2. septembra 1919 predsedniku nemško-avstrijske delegacije v pismu, s katerim so bili predloženi konečni mirovni pogoji. Večno znamenite ostanejo besede tega pisma za zgodovino jugoslovanske države in drugih narodnostnih držav. Mirovna konferenca je odločila, da odgovarjajo nemško-avstrijske opombe popolnoma napačnemu naziranju glede odgovornosti avstrijskega ljudstva. Povdarja se, da nosi avstrijski narod (Nemci) in madžarski narod v veliki meri odgovornost za gorje, pod katerim je trpela Evropa zadnjih pet let. Opozarja na ultimatum Srbiji. Povdarja, da je za-

kak profesor tituliral povsod z »gospod«. Kaj, ko bi kak štrajk, ali — memorandum vladi . . .

8. febr. 1920.

Tristo hudičev! Prokleti Primorci! Ko sem hotel sinoči v plesnem venčku tretjič zaplesati z Nino in sem jo celo povabil v sosedno dvorano (da bi videla, kako pušim cigaro, malomarno spuščajoč sivo-plavkasti dim v kolobarje), mi reče, da to ne gre. In pristopi tisti turn slonokosteni, pa mi pove, da je on njen zaročenec . . . Prava reč: Manjka še punc!

11. febr. 1920.

Meni se zdi, da be slabo. Jelšovec, Pohar in Travnik so me svarili in menda po pravici. Oni so se bavili z vedo, so čitali knjige, so delali za svojo izobrazbo, so si širili obzorje . . . Jaz sem pa kvartal, biljardiral, tekal po ulicah, uganjal politiko in da sem mogel »nastopati«, sem celo verižil. Proketo, da so govorili resnico. In profesorje sem celo sovražil, ko so mi dobro hoteli.

15. febr. 1920.

Konec semestra — velik polom. No, drugi semester bom drugačen. Na mojo dušo, da . . .

18. febr. 1920.

Danes sem si potrosil na glavo pepela, očetu pa moram natrositi peska v oči.

slonj, ako se hoče krivda zvrniti le na mogočnike. Če bi se bilo avstrijsko ljudstvo v letih pred vojno potrudilo uničiti vojaški duh in vladoželjnost avstrijske vlade in če bi bilo hotelo v resnici protestirati zoper vojsko, če bi bilo odklonilo podporo mogočnikom, tedaj bi se lahko vzelo tak zagovor resno v poštev. Toda vojska se je v svojem početku na Dunaju burno pozdravila. Avstrijsko ljudstvo je bilo od začetka do konca njen vnet pristaš in se ni ločilo do poraza na bojnem polju od politike svoje vlade in svojih zaveznikov. Z ozirom na te očitne dokaze se mora prisiliti nemški avstrijski narod po svetih pravilih pravičnosti, da sprejme polni delež odgovornosti za zločinstvo, ki je povzročilo svetu toliko nesreče. Izventega se mora ugotoviti, da je bila habsburška politika politika politika nadvlade nemškega in madžarskega naroda nad večino prebivalcev avstro-ogrske monarhije. Zato se morajo vzdržati v polni meri v veljavi tudi načela, na katera je postavljena mirovna pogodba. Avstrijski (nemški) narod je in ostane do podpisa miru narod-sovražnik. Po miru se pa lahko začne priateljski odnosi. Slabost in trpljenje, katero bo morala Nemška Avstrija pretrpeti, ni posledica določb mirovne pogodbe, ampak izvir iz politike nadvlade, kakoršno je zakrivilo avstrijsko (nemško) ljudstvo v preteklosti. Milijoni ljudi, ki so bili Avstro-Ogrski podvrženi, so bili prisiljeni pod smrtno kaznijo proti svoji volji vojskovati se v vrstah armade, ki je obenem zasledovala vamen, njih suženjstvo ovekovečiti. Oni, ki so protestirali, so izgubili svoje premoženje in dohiteli jih je suženjstvo in smrt. Mnogi drugi zopet, ki so bili ujeti ali so zbežali, stopili so v vrste zaveznikov in se udeležili osvobodilne vojske.

Zato je prišla mirovna konferenca v svojem pismu glede devetega dela mirovne pogodbe o finančnih določbah do izreka, ki se glasi kakor mogočna razsodba in ki ostane večno pomenljiv tudi v zgodovini jugoslovanske države. **Vlade zavezanih držav so prisiljene smatrati Avstrijsko republiko kot pravno naslednico nekdanje avstrijske monarhije na eni strani, države pa na drugi strani, katerim je pripadel kak del avstrijskega ozemlja ali ki so nastale vsled razpada Avstrije šteti se morajo nasprotno vsled njih žrtve in njih trpljenja k zmagojočim zaveznikom.** Zato te vlade ne morejo pripustiti možnosti, da bi se tem državam naložilo breme vojnih dolgov bivše avstrijske vlade, katere dolgove je ta vlada napravila, da bi podpirala krivično napadalno vojsko v škodo zaveznikov. Zavezniške vlade so pač oprostile Nem. Avstrijo onih vojnih dolgov, ki so v posesti držav, katerim je priznan kak del avstrijskega ozemlja. Ne morejo se pa sprejeti spremenjevalni predlogi, katere je predložila avstrijska delegacija, in narodnostne države pač podedujejo ozemlje in pravice od stare Avstrije, niso pa in ne smejo biti, izvzemši Nemško Avstrijo, pravne naslednice stare Avstrije, kar se tiče vojnih dolgov.

Vsako mora priznati, da so nam

Pomladni dnevi . . .

Solnce lije z vsem svojim pomladnim čarom gorkoto na zemljo, ki bi jo moral pokrivati še beli sneg. Še pred tedni smo mislili, da so pomladni dnevi v sredi zime samo zablodili k nam in se bodo umaknili tisoč in tisočletnim pravcam stroge zime. Pa mehki dnevi pre zgodnje pomladi so potekli eden za drugim, toplejši in jasnejši, za mačicami so vzcveteli zvončki in sedaj so jase že pisane pomladnega cvetja in zelenja. Na drevesih so vzbrsteli svetli popki in vsak hip se bodo odprli in stopili v mlado življenje. Ni še velikonočnega vonja med njivami, vendar pa že diha globoko in zagrinjajo semena in naše nade v bogato jesen. Pravijo, da že vsaj 90 let ni bilo tako mile zime. In ko stopamo pod tem azurno jasnim, širnim nebom ter ogrevamo srce ob zlatih solnčnih žarkih, začnemo skoro verjeti, da nam je naklonila usoda z razširjeno, osvobodeno domovino tudi novo, svetlejšo in zgodnejšo pomlad, ki je ne bo več pregnala zima. Kaj bi tudi mi počeli v svojih rojstnih letih, medenih tednih s hladno zimo! Nam se hoče solnca, svetlobe in gorkote vstvarjajoče ljubezni, ki diha iz pomladnih brazd. Za to pa, bratje in sestre, ki niste zakrknjenih misli, ven v naročje vstajajoče narave, prisluškujte pticam, ko drobijo med vejami pesmi dela in ljubavi in pojte z njimi!

— n.

dali zavezniki v Parizu s to svojo izjavo velikansko zadoščenje. Vsakdo mora izpredvideti, da imamo ta velikanski uspen pripisovati le onim Jugoslovonom, ki so se potegovali za zmago zaveznikov in za naše zjedinenje s Srbi v eno državo. Vsakdo pa mora slednjič hvaležno priznati, da zasluga gre srbskemu plemenu našega naroda, ki je z izgubo enega milijona duš nas odkupil tudi iz suženjstva vojnih dolgov stare Avstrije, katero breme je padlo z vso svojo težo na nemški del prebivalstva bivše Avstrije.

Inž. Ferdo Lupša:

Naš bodoči promet in Siam.

(Konec.)

In ko bomo imeli to eno polje, se nam bo odprlo tudi drugo in še večje, namreč velikansko kitajsko ozemlje (nad 400 milijonov prebivalcev), kjer se vrše že dolgo časa ljubosumne tekme vseh narodov, ki imajo promet. Opozarjam, da ni treba, da bi stali kot svetovna ali vele-sila na dnevnem redu, kakor Anglija, Amerika, Francija in druge, ampak tudi kot manjši narod moremo doseči mnogo na polju napredka. Glejmo Dansko, ki ima le 2,7 milijonov prebivalcev, torej skoraj petkrat manj kakor Jugoslavija, vendar ima ravno ta država danes v Siamu velikansko investirano vrednost, in tje promet in trgovina stoji na prvem mestu ter bogati domovino. Danci kot mali narod so dosegli s svojim previdnim obnašanjem več kakor svoj čas Nemci ali Avstriji in drugi s svojo birokratsko, nepravilno politiko in vsestranskim preziranjem narodnih posebnosti, narodni šeg in navad. V kakem ugodnem položaju stoji njih največje podjetje »East Asiatic Company«, nam kaže očitno to, da je kljub kritičnemu položaju svetovnega prometa v pričetku leta 1919 ta kompanija izplačala 30% dividend svo- jim akcionarjem.

Omeniti hočem torej, da se promet z Azijati vrši — ako seveda razumemo čislati njih običaje — povprek z dobrim uspehom, in to je vzrok velikanski ljubosumnosti nekaterih narodov, kakor Angležev, Amerikancev itd., kateri igrajo danes v mnogem ulogu zviti prekupeci in delajo z našim, oziroma azijskim blagom velike dobičke. Lokalna trgovina v Siamu pa dela z navadnim zaslužkom 120—180%.

Mislim, da se mi torej posreči zbog ugodnih razmer vzbuditi zanimanje v merodajnih krogih mlade Jugoslavije za izhodno-azijske narode, posebno za Siam, deželo »belega slova« in »Thai-naroda«. In siamska vlada — kakor poznam razmere na podlagi mnogoletnega uradovanja v tej državi — se prav gotovo ne bo protivila dobro upeljanemu predlogu, ako ji bomo mi kot prvi ponudili roko. Toda treba je, da se ta naloga izroči v roke zaupnim in skušenim možem, ki poznajo razmere in kulturno-narodni značaj izhodnih Azijatov, sicer nastopi nevarnost, da se prične zopet nepravilno nastopanje in delovanje, kakor se je to zgodilo in grešilo premočno n. pr. od strani Nemčije in svoječasne Avstro-Ogrske, in je imelo slabe posledice, katere so uničile konečno vse — celo vse privatno premoženje — pridobljeno z lastnim umom in znanjem posameznikov, kojih nasvetov države seveda niso slišale. Eden sam nezmožen konzul, oziroma diplomat ali pijonir v taki tuji (azijski) državi pokvari toliko, da deset izkušenih in pravilno mislečih mož ne more napake več popraviti. Ako torej država dela previdno in pravilno v snižu, kakor zahtevajo to naši interesi v izhodni Aziji, oziroma v Siamu, bomo imeli uspeh, naše blago bo dobrodošlo. Ako pa bomo padli v tir dela po starem kopitu, pričuenega v surovem in nasilnem evropskem političnem boju, tedaj je bolje, da ostanemo doma in se ne pečamo z idejami našega azijskega prometa — in glejmo raje kot zaostali, kako se bodo drugi narodi razvijali na vseh straneh v mirnem mednarodno-gospodarskem tekmovanju. — Kot zaostale nas Anglež itak smatra in proglašja pred svetom. — Dokažimo torej korajžno, da temu ni tako in da smo tudi mi zmogni tekmovanja v civilizatorskem in gospodarsko-konkurenčnem boju.

O načrtu pogodbe s siamsko vlado bom razpravljaj obširno, ko se bo stvar razvila ugodno in bo vlada izrekla voljo za to, da ugoti upravičenim željam.

Politične vesti.

Nova vlada imenovana: Zvečer 19. tm. je bil podpisan ukaz o imenovanju novega ministrstva, ki je sestavljeno takole: Min. predsednik: **Stojan Protič**, železnice: **dr. Anton Korošec**, zunanje zadeve: **dr. Ante Trumbić**, brez portfelja in namestnik ministra za zunanje zadeve: **dr. Spallakovič**, notranje zadeve: **Marko Trifkovič**, finance: **dr. Velizar Jankovič**, verstvo: **dr. Fran Jankovič**, prosveta: **dr. Trifunovič**, pravosodstvo: **dr. Momčilo Ninčič**, trgovina in industrija: **Stojan Ribarac**, agrarna reforma: **dr. Hanžek**, kmetijstvo: **Franc Roškar**, šume in rude: **dr. Hrasnica**, pošta, telefon in brzojav: **dr. Matko Drinkovič**, javna dela: **Joca Jovanovič**, socialna politika: **dr. Krnic**, prehrana in obnova zemlje: **dr. Stanišič**, vojska: **Branko Jovanovič**.

Direktive nove vlade. Regent je bal dal novoimenovani vladi posebne direktive, da dela s parlamentom. Protič se nadeja, da bo s podporo Črnogorcev zamogel sestaviti narodno predstavništvo, ker je vstopila v vlado skupina Ribaraca.

Prvo delo nove vlade. Radikalci, Narodni in Jugoslovanski klub so se sporazumeli v valutnem vprašanju baje na podlagi, da se razveljavijo vse valutne odredbe Velikoviča, da se do tega časa ukine razmerje med krono in dinarjem ter ustavi zamenjava bankovcev.

Splošno razburjenje v Beogradu. — Akoravno se Beograđani malo zanimajo za politiko, zavlada je vendar veliko ogorčenje radi imenovanja nove vlade, posebno radi imenovanja nekaterih skrajno reakcionarnih oseb, kakor dr. Hrasnica in generala Jovanoviča. — Sicer pa nikdo ne veruje resno, da bi ta kabinet bil trajen; sam Ninčič se je izrazil, da bo »kakih 14 dni že ministroval«.

Zadnji sklepi demokratske vlade. — Dne 19. tm. bila je zadnja seja demokratske vlade, pri kateri se je med drugim odobril 30-milijonski kredit za ubožno akcijo v prehrani, dovolilo draginjske dolžade upokojencem, odpravil proizvajalni davek na vino ter v principu sklenilo tudi podaljšanje draginjskih doklad za uradništvo preko 1. marca. Ko se je razpravljaj predlog o nakazanju nabavnih prispevkov za uradništvo, došla je vest o potrditvi novega kabineta s strani regenta, na kar se je posvetovanje prekinilo in seja zaključila.

Jadransko vprašanje. Dne 18. tm. izročil se je odgovor vrhovnega sveta ameriškega poslaniku v Londonu. — Naš ministrski svet je mnenja, da bodo morale Italija, Francoska in Anglija vsled Wilsonove note misliti na nov kompromis.

Amerika in evropski imperijalizm. V vladnih krogih Zjedinenih držav se povdarja možnost, da odreče Amerika pomožno akcijo za Evropo, ako bi se v mirovni pogodbi glede reškega vprašanja izvršile kake spremembe. Wilsonovo sporočilo sicer zaveznikom ne grozi, vendar pa odklanja Amerika predloge ministrskih predsednikov.

Turško vprašanje in Grška. London-ska konferenca je sklenila pustiti Carigrad Turčiji. Dardanele in Bospor pride-ta pod mednarodno nadzorstvo. Grški min. predsednik Venizelos je zahteval za svojo državo Smirno in Tracijo v dve-urnem sijajnem utemeljevanju. Sodi se, da se grškim zahtevam ugoti.

PTUIJSKE NOVICE.

Iz Ptuj. Pod patronanco Pušenjaka in Vesenjaka se je ustanovila minulo nedeljo klerikalna konzumna zadruga. Naše kmetijsko društvo posluje naprej. — Na shodu zaupnikov katoliškega izobraževalnega društva minulo nedeljo je profesor Vesenjak poučeval svoje ovčice o postopanju pri občinskih volitvah. — V soboto se je vršil brivski plesni venček. V sredo 18. tm. so imeli Nemci in nemčurji svoj heringsschmaus. Vabila so bila samonemška. Prireditelj je bila v nemškem vereinshausu, glede katerega se čudimo, da oblast končno nekaj ne ukrene. Sploh je pa nadutost in ošabnost med našimi Nemci postala zelo velika. Slov. računov nočejo več pošiljati, slovensko nočejo več govoriti in odločno izjavljajo, da slovensko ne znajo, da se z njimi nemško govori. Najhujši so mehanik Spružina, spediter Matzun, trgovci Mahalka, Kasimir in Slavič in še takih, ki prodajejo svoje blago Slovincem in od Slovinccev živijo. Malo več odločnosti na naši strani bi bilo treba, pa bi jih kmalu korajža minula. Samo se nam zdi, da je v

našem občinstvu danes več mlačnosti nego med vojno. — Društvo kovinarjev v Ptuiju pošilja svojim slovenskim članom kovačem in drugim obrtnikom samonemška vabila in spored k občnemu zboru. Podpisana sta puškar Daš in kovač Kodba, seveda oba naduta nemčurja. Treba jih bo podučiti, odkod imajo svoj kruh. — Največ zla, da so nemčurji postali tako predrzni, so zakrivali socialni demokrati. Ti so izvabili od Sokola naraščaj v svoje vrste, češ da pri njih ni treba znati slovensko itd. Imeli so shode, na katere so vabili z dvojezičnimi vabilii in se tako prilizovali raznim odpadnikom. S svojim JSDS-plesnim venčkom pa so vkljub temu doživeli fiasco. Ne Nemci, ne Slovenci se niso udeležili, tako da je število navzočih znašalo največ 70 ljudi, druge prireditve pa so imele do 500 udeležencev. — Razkroj pospešujejo pa tudi še naši ljudje, ki mislijo, da je njihova edina naloga cepljenje v male strančice.

MARIBORSKE NOVICE.

II. sinfonični koncert v Mariboru. — Mariborska divizijska godba priredi v koncertni dvorani pivovarne »Götz« v Mariboru, dne 6. marca 1920 ob 20. uri (ob 8. uri zvečer) pod vodstvom g. kapelnika Ferdo Herzog II. **sinfonični koncert.** Sodelujejo: virtuozi na gosli gđc. Fanny Brandl, koncertna pevka prof. gđc. Jelica Sadarjeva iz Ljubljane in skladatelj profesor g. Emerih Beran. **Spored:** 1. Beran: Idila (dirigent: skladatelj); 2. van Beethoven: I. sinfonijska; 3. Mendelssohn: Koncert za gosli s spremljevanjem orkestra (solistka gđc. Fanny Brandl); 4. Elgar E.: Sea Pictures (morske slike). Ciklus pesmi za kontra alt s spremljevanjem orkestra. (Poje koncertna pevka gđc. Sadarjeva.: a) Sea Slumber Song (Morska uspavanka); b) In Haven (Capri) (V pristani); c) Sabbath Morning at Sea (Nedeljsko jutro na morju); 4. Whers corals lie (Kjer zlati blesk koral žari); e) The Swimmer (Plavač). 5. Berlioz L.: Rimski karneval. Ouver-tura. — Kdor je slišal zadnji koncert Marib. div. godbe, gotovo ne bo zamudil prilike, da poseti tudi ta koncert, ki obeta nuditi izvanredni umetniški užitek. Čisti dobiček je namenjen mariborskim mestnim ubožcem. Predprodajo vstopnic se bode pravočasno objavilo.

Požar v Narodnem domu je izbruhnil vsled poškodovane centralne kurjave. Ogenj se je razširil pod parketom gostilniške sobe. Požarna bramba je ogenj kmalu pogasila in tako obvarovala poslopje pred večjo škodo.

CELJSKE NOVICE.

'DISKUSIJSKI VEČER POLITIČNEGA KLUBA JDS V CELJU se vrši v ponedeljek 23. tm. ob 8. uri zvečer v restavraciji pri Kroni. Predava g. dr. Reisman o »boljševizmu, demokraciji in slovenski politiki«. Po predavanju debata. Vse člane JDS iz Celja in okolice vabimo k udeležbi. Nadjamo se, da se vrne dotična iz Beograda tudi poslanec dr. Kukovec, ki bo podal na zborovanju sliko pol. položaja.

Urad zoper verižnike in navijalce cen bo v kratkem ustanovil v Celju podružnico. No, dela bo imela podružnica dovolj.

Ruskij kružok se snuje v Celju. Vse one, ki govore ruski ali razumejo ali vsaj za silo čitajo in sploh vse, ki se resno zanimajo za veličino slavjanstva, ki ima priti, vabimo, da se nam odzovejo. Snujemo krožek, ki bo gojil družabnost, se bavil s književnostjo in prirejal izlete. — Interesenti, ki morajo biti prilično dobro naobraženi, naj se prijavijo z dopisnico ali vizitko s podatki — kdo, kaj in kje pod »Ruskij kružok«, Celje, Narodna kavarina.

Zopet nezastlišno navijanje cen v Celju. Pred kratkim je dobil ljubljanski urad zoper verižnike in navijalce cen anonimno ovadbo češ, da neki celjski veletrgovci navija cene pri cinkastih pločevinah. Oblast je poslala na to dva detektiva kupovat k temu trgovcu pločevine. Trgovca pa je izjavil, da ima še samo eno in še tisto je zaračunal po 18 K kilogram. Na to so odredili hišno preiskavo, pri kateri so našli — kar 3 vagone cinkaste pločevine. Preiskava je na to dognala, da je kupil trgovec te cinkaste pločevine v celjski cinkarni po 7 K 70 v kilogram in bi smel po mnenju zvedencev iste prodajati kvečjemu po 9—10 K kilogram, — v resnici pa jih je prodajal s 100% dobičkom. Ime trgovca, ki je bil

radi navijanja cen že enkrat obsojen, bo po končanem kazenskem postopanju objavila oblast v policijskem listu. Vsi 3 vagoni pločevine so že zaplenjeni. — Slučaj nam zopet z grozo odkriva, kako uničujejo brezvestni grabežljiveži ugled drugih poštenih trgovcev in obenem dokazuje, da so vse, še tako stroge vladne odredbe udarec v vodo, če ne bo stalo občinstvo in pa poštene strokovnjaki vladi ob strani v boju proti nepoštenosti, ki nam vedno bolj grozi, da nam zaduši in zagreni vse veselje, katero smo si priborili z državno svobodo. — Opozorjamo, da bi bilo umestno take navijalce cen dati pod državno nadzorstvo, (ali pa pod ključ!! op. stavca), kar bi koristilo mnogo več, kakor nadzorovanje marsikaterih drugih nemških podjetij, ker obstoja tudi možnost, da taki ljudje oškodujejo državo v prvi vrsti z pritaajevanjem davkom podvrženega premoženja ozir. dohodkov, česar davčna oblast sama ne bi mogla dovolj izčrpno dognati. Na vsak način je treba priti v okom takemu brezvestnemu oduševstvu.

Objava za obrtnike. Naročila za žico in žičnike se sprejemajo le do konca tm., nakar se bo blago razdelilo. Opozorjamo še enkrat, da je v zalogi žica svetla in varjena št. 18 do 55 in žičniki št. 25-60, 32-55 in 22-50, žičniki za lepenko pa s št. 28-35. — Došla je nova zaloga mizarjskega kleja. Cena 40 K. V zalogi imamo nekaj navadnega razstrelilnega smodnika. — Za mlinarje imamo svilo za sita. — Prihodnje dni dobimo nekaj izvodov slovenskega »Obrtnega prava«. Izvod stane 10 K. Če se prijavi več naročnikov, bomo oskrbeli primerno večje število knjig, ker je ta izdaja obrtnega reda zelo praktično urejena in jo obrtnikom toplo priporočamo. Novo izvoljeni gospodarski svet društva se je sledeče konstituiral: predsednik Ivan Rebek, namestnik Vinko Kukovec, tajnik Nace Založnik, namestnik Joško Božič, blagajnik Karol Perc, namestnik Martin Kolšek. — Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Kukavičji princ, filmska drama v 7 dejanjih se predstavlja danes, jutri in v ponedeljek v Kinu Gaberje. Film se odlikuje po prvovrstni igri in krasnih scenerijah iz Benetk, Rima, Sicilije itd. Prihodnje dni film »Življenje in trpljenje« drama, v glavni vlogi umetnica in krasotica Fern Andra.

Sprejemanje vlog pri državnih uradih. Vedno pogostejše se dogajajo slučaj, da vlagajo stranke oziroma njih zastopniki — nemški rechtsanwälte — vloge v nemškem jeziku pri tukajšnjih državnih uradih. S tem se hoče nekako dokumentirati njih pripadnost k nemški stranki. Po preobratu so se skušali ti ljudje menda iz strahu začasno prilagoditi in so kaj radi v uradih brbrali slovenski — četudi včasih spakedrano — in tudi dopisovali so slovenski. Ker je pa različnim doktor Walterjem, Fritzom in Georgom greben zopet nekoliko zrastle, se poskuša zopet uveljaviti stari sistem. Temu je krivo tudi strupeno pisarenje v tukajšnjem all-deutschlistu. Ta listič je začel v zadnjem času zopet po stari navadi hujskati in zabavljati čez vse, kar je v slov. rokah. — Svarimo »Celejo« pred škujanjem, ker posledice si ima pripisati sama, če ponaša enkrat itak že prevelika potrpežljivost slov. javnosti. Kar se pa tiče slov. dopisovanja z drž. uradi, bi priporočali višjim oblastim oziroma centralni vladi zakon narave, ki pravi, da se naj v slovenski državi sprejemajo pri državnih uradih vloge izključno samo v jeziku, ki je obenem tudi uradni jezik, sičér nastane zopet — Babilon.

Korpskommando Cilli. V Celju se nahaja silno dosti brezposelnih avstro-ogrskih vojaških penzionistov. Če hodiš tako po ulici slišiš, kako se med seboj pozdravljajo. So zastopani vsi čini od hauptmanna, čez majorja in obersta, pa generala do feldmarschallleutnanta. Jih je ravno za eden kor. Če so ti gospodje pristojni vsi v Celje, je naše mesto slaven list v zgodovini propadle Avstrije, če pa so tuji, ki s svojimi reminiscencami »aus der guten alten Zeit« kužijo naš oficirski zbor, pa se čudimo, kdo jim nakazuje stanovanja, ki bi bila našim zaposlenim ljudem prepotrebna.

Pustov pogreb. Na pepelnico so si neki mladi ljudje v Celju izmislili precej neokusno šalo. Priredili so pustu pogreb. Vzeli so dolgo omelo, nekoliko križu podobno, na katero so obesili dva dolga črna traka, ki jih je držalo dvojce pogrebcev. Za tem križem je šel »duhovnik« z mogočnim kolonom v rokah, ob straneh pa sta iz nekih piskrčkov kadila dva

fantka — »ministranta«. Sprevod, ki ga je turobno spremljal muzikant z razštimano harmoniko, je vodil staroavstrijski »happman« z golo sabljo v roki. Mrtvaški voz s slamatim pustom je vlekla »brna«, ki je izgledala kakor ona strašna zver, o kateri govori skrivno razodetje apokalipse. Moramo reči, da je ljudstvo pokazalo malo umevanja za ta nastop. Ni bilo pravega smeha. Sprevod se je bil pomaknil od Narodnega doma po Prešernovi ulici in Kralja Petra cesti že do »Belega vola«, ko je prišla policija in aretirala »duhovnika« s štolo in oba ministranta. Ministranta sta srečno pobegnila v prvo nadstropje omenjenega hotela. — Na to so prišli še »happmana«. Kam je pobegnila ona apokaliptična zver in moz »križem« in kje so položili Pusta k že davno zaslužnemu počitku, ni znano. — Pri aretaciji je pač bilo obilo prisrčnega smeha. In slišali smo, da pride »happmanova« sablja k raportu.

Verižnikom in tihotapcem v vagonih zadnje čase prav krepko stopa na prste celjska kontrolna policija, ki preiskuje potnike v vlaku med Celjem in Mariborom. Posebno mnogo zapleni policija tem tihotapcem tobaka, usnja in kvasa. V Celju imamo skoro samo za to vedno dovolj kvasa, ker ga policija toliko zapleni. Tihotapci se skušajo zaplembe rešiti zlasti s tem, da hočejo policijo podkupiti. Toda naši ljudje so poštene in takšne ljudi vedno ovadijo, da jih poleg politične oblasti prime tudi državno pravdnštvo radi podkupljanja uradne osebe. Ravno minulo sredo so zaplenili nekemu takšnemu delamržežu 12 kg kvasa in 12 kg usnja, pa je hotel stražnika podkupiti z 200 K. Dobil je pri okrajnem glavarstvu primerno plačilo, glavno nagrado pa mu bo dala okrajna sodnja. Isti dan so zasačili tihotapca, ki je hotel odnesti čez mejo 19 lisičjih kož. Dobil je 48 ur zaporu in 1000 K denarne globe. Takih zlikovcev pa dobijo seve vsak dan nekaj.

Socijalni demokrati in celjski hajlači. V kaki tesni zvezi so naši socijalni demokrati in celjski nemškutarji, dokazuje dejstvo, da se je našlo že v drugič po končanih pustnih in drugih zabavah »rudeče firme« v hotelu Union, pred to hišo par frankfurtarskih trakov, ki so jih nemčurški poštniki soc.-dem. veselice pri odhodu zgubili. — Vsak dan se vidi zopet po kavarnah in drugod polno sukenj z črnorudeče-žoltimi monogrami. Ali bo res treba na brahijalni način odpraviti v vsakem posameznem slučaju to gnusno izzi-vanje?

Če imaš trd nos, pojdi stanovat v Benjamin-Ipavčevo ulico ali na Lavo, kjer boš imel priliko, da si v egiptovski temi pri vsakodnevnih karambolah pasantov v večernih urah zabljaš svoje grešne kosti. Električne svetilke, ki so tam nameščene, imajo to prednost pred drugimi, da so tako slabe, da jih v svitu komaj vidiš, in da gorijo veliko raje zjutraj ob 8. uri nego zvečer ob 20. uri. Kje so oni lepi časi, ko sa nam razsvetljevale ceste petrolejke? Sicer bi menda ne bilo posebne polomije v gospodarstvu mestne in okoliške občine, ako bi se vsaj še ena električna žarnica na Benjamin-Ipavčevi ulici namestila, morda na »Kopališču«, kjer že dolgo časa obstoji tozadevna naprava, in ako bi se posestnikoma hiše št. 21 na Lavi in lesnega skladišča ob savinjski železnici dala kaka odškodnina za to, da pustita vsak po eno žarnico goreti saj ob najtemnejši temi, toda za take brige menda nima nikdo časa. — Upati je pa, da se bo to zgodilo, kadar se bo pripetila kaka večja nesreča.

Beraška idila. Nekateri berači so res že postali šiba božja. V Celju se na primer odlikuje neka ženica, ki uganja po gostilnah in prodajalnah sitnobo, če ji ne daruješ toliko, kolikor misli, da »zasluži«. Ko obere v gostilni vse goste, sede h kakoli na pol zasedeni mizi — četudi je morda dovolj praznih — in si naroči vina in zopet vina. K temu pojé nekoliko in če so prišli med tem novi gosti, se loti še teh in potem odide, da pride popoldne zopet. Jaz, ki sem jo obdaroval, pijem k žemljici pivo, ona pa si privoščí — klobase in vina. . . . V neki gostilni si naroči za obed juho, ki mora biti mastna, za juho zahteva pečenko, k tej po dve prikuhi, na to pije četrta starine in vrh vsega še hoče črno kavo in je zelo nevoljna, če je ni. Potem leže na klop, posmrči nekoliko, čez eno uro pa vstane, izpije zopet četrta starine in hajdi znova na dober posel. In če ji ne daš ničesar in se je celo nevoljno utreseš, ti zagrozi z obljubo, da ti ljubi Bog svoj čas odreče milostno sodbo svo-

jo. — O, so še ljudje, ki znajo živeti! In gostilničarji in krčmarji mirno gledajo, kako jim odganjajo goste.

Organizacija vojnih invalidov — Koštomaj. G. Koštomaj, brivec v Celju, nas prosi, da objavimo njegov izstop iz »Organizacije vojnih invalidov«, ker se ne strinja s cilji, katere zasleduje ta organizacija in ker noče podpirati nobenega strankarstva (?). Ta njegov izstop naj blagovolijo invalidi, celjski odbor in Centrala na znanje vzeti. K nadaljnemu razvitku organizacije želi mnogo sreče! — Ne vemo sicer, kaj je pravi vzrok temu izstopu in želji daljnjega dobrega razvitka org. voj. invalidov; morebiti je gospoda pogrelo predbacivanje, da je zahteval za svoje predsedništvo odškodnino mesečnih 2000 K, ki bi se mu naj izplačale iz sredstev za katera prispevajo organizirani invalidi s svojo članarino?

DNEVNE NOVICE.

Ivan Roškar — Franc Roškar ali farbanje brez konca in kraja. Včerašnji »Slovenec« poroča v svojem izvirnem poročilu o novi vladi, v katerem pravi, da je ministrom za kmetijstvo imenovan g. Ivan Roškar. »Jugoslavija« pa poroča, da je minister za kmetijstvo neki Franc Roškar. Stvar je zanimiva v toliko, ker hoče »Slovenec« najbrž reči, da je kmetijski minister bivši avstrijski klerikalni poslanec in edina ugledna oseba SLS v Slov. goricah kmet Ivan Roškar, ki pa se je s klerikalno stranko po prevratu sprl, ker je stranka poslala v Beograd mesto njega dr. Hohnjeca. Klerikalci so med tem že ponovno hodili g. Roškarja dregat in prosit, da bi šel agitirat za nje, posebno v zadnjem času, proti SKS, pa brezuspešno, ker je hotel imeti g. Roškar kot smo svoj čas že poročali, zadoščenje v Beogradu. S tem imenovanjem so torej klerikalci hoteli Ivana Roškarja zopet kupiti. Kupna pogodba pa je neveljavna, ker mora biti po današnji ustavi vsak minister ob enem poslanec, kar pa Roškar ni. Klerikalci to dobro vedo in so torej svojega bivšega poslanca in požrtvovalnega agitatorja kot pravi »kmečki prijatelj« zopet samo za nos potegnili, kakor lansko jesen, ko so ga tudi povabili v Beograd in mu še le tam povedali, da imajo rajši duhovnika dr. Hohnjeca.

Shod javnih nameščencev v Ljubljani, dne 19. tm. je potekel sijajno. V prenapolnjeni dvorani so govorniki povdarjali, da uradništvo ne bo trpelo, da bi se katerakoli vlada ž njimi igrala. Hočejo biti državotvoren element, zahtevajo pa tudi, da se jim omogoči dostojno življenje. Povdarjalo se je, da je strpljivosti konec, vendar mora uradništvo ostati solidarno vkljub intrigam. Protestiralo se je proti nasilju hrvatske vlade proti voditeljem hrv. uradništva, ki še do danes v zaporih niso bili zaslišani. Zastopnik policijskega uradništva je izjavil solidarnost z ostalimi sloji javnih nameščencev. Sprejete resolucije zahtevajo podaljšanje draginskih doklad preko 1. marca, ureditev službenega razmerja provizoričnih in pogodbenih uslužbencev, dovolitev znižanih železniških kart in izpustitev, oziroma takojšnje postopanje proti Benkoviču in tov. na Hrvatskem.

Ljubljanski škof in agrarna reforma. Po tozadevnih vladnih odredbah mora imeti vsako veleposestvo, ki meri nad 200 ha, zlasti pa veleposestvo nad 500 hektarjev, strožje državno nadzorstvo v svrhu izvedbe agrarne reforme. Ljubljanska škofija pa ima v sodnem okraju Gornjihrad in Vransko veleposestvo, ki meri 9271 ha, med tem 7421 ha gozda, je torej največje veleposestvo na Spod. Štajerskem in vendar še do danes ni pod nobenim državnim nadzorstvom. Stvar bi bila razumljiva (a nikakor upravičljiva in utemeljena), če bi imelo posestvo naše domače uradništvo. Ljubljanski škof pa ima za vodjo posestva trdega Nemca, gozdarja Donnerja, ki niti slovenščine ne razume. Ne bomo razmotrivali, kako spravlja ljubljanski vladika ta narodni greh v sklad s svojo jugoslovansko navdušenostjo, katero je bivša klerikalna deželna vlada celo nagradila s krasnim avtomobilom. Vprašamo pa poverjenstvo ministrstva za agrarno reformo, kako more pustiti največje veleposestvo, ki pade pod agrarno reformo, brez državnega nadzorstva, čeprav je vodja posestva nemški nacionallec? — Povrh tega se nam poroča, da je nadzornik veleposestev Nemcev barona Hoschek-Mühlheim iz Gradca, katerega posestvo leži v okrajih Kozje, Sevnica, Laško in

meri 1644 ha ter grofa Moskona iz Pišec nek nemški gozdar Lang, grofa Artemsa iz Brežic. Tudi to dejstvo je skoro neverjetno in vendar resnično, ter stavljamo tem potom javno vprašanje na glavnega poverjenika ministrstva za agrarno reformo: kdo je to zakrivil in v čem je to utemeljeno?

Osebnost. G. dr. Vekoslav Šumenjak je napravil sodni izpit in je imenovan za sodnika v Šmarje pri Jelšan. Čestitamo!

Izprememba poštinih krajev. Z dnem 20. svečana tl. se izloči kraj Dolenja vas iz poštnega okraja urada Artiče ter se prideli onemu selske pošte urada Videm pri Krškem.

Ponarejeni kolki na tisočakih. Ker krožijo v prometu tisočaki avstro-ogrske banke s ponarejenimi kolki, se občinstvo v lastnem interesu opozarja, da svoje tisočake čim prej zamenja in sicer v Ljubljani pri finančni deželni blagajni izven Ljubljane pa pri svojem pristojnem davčnem uradu. Ponaredba je presenečljivo dobro uspela, zato naj bo občinstvo s tem posvarjeno.

Kanceljarski paragrafi ne gre v glavo mariborski »Straži«. Gospodje so si tako vzbili v glavo, da morajo na prižnicah in v spovednicah uganjati strankarsko politiko, da jih je naravnost strah, če samo čujejo besedo kanceljarski paragrafi. Pravijo, da ga ni mogoče izpeljati. Bomo videli, ali se bo eden izmed gospodov dal parkrat zaporedoma po par tednov zapreti! Vpitje »Straže« nas pa ne razburja, ker kaže le slabo vest!

Vse, kar je prav! Prejeli smo: Pred oči nam je prišel dopis celjskega okrožnega sodišča na neko sodišče na Nemškem Štajerskem, datiran od 25. novembra 1919. **Dopis je docela nemški,** celo tiskana firma ima nadpisan nemški prevod. Pod imensko štampiljo slovenskega nadsvetnika blišči se pa lastnoročni podpis: »Prelog, Ofc.« Vprašamo: ali je od katerekoli oblasti v Nemški Avstriji prišel na kak naš urad že le en slovenski dopis? Vprašamo dalje, ali ni izrecna naredba deželne vlade, oziroma svoječasne narodne vlade, da je uradni jezik našin sodišč izključno slovenski? Zakaj naj imajo uradi v Nemški Avstriji boniteto, da prejemajo od nas nemške dopise? In če bi se tudi šlo za nujno zadevo, se to ne sme zgoditi, ker se gre za princip. In kako si predrzne nemškutarski oficijal Prelog, ki mora očividno neke imeti močno zaslonbo, kaj takega storiti v direktnem nasprotju z naredbo svoje višje oblasti? Ali si bodo res nemškutarski uradniki, ki se jih je po nepotrebnem vzelo v našo službo, smeli dovoljevati, da nas sramote in ponižujejo pred drugo državo, kjer si lahko mislijo, da smo še isti nemški hlapci, kakor smo bili? To se mora brezpogojno uhati, tudi če bi trebalo udariti tja, kamor ne bi radi! Nemškutarijem potuho dajati na škodo naših državnih interesov ne bomo dovolili!

Tobak zopet podražen. Vsled odloka upravnega odbora monopolne uprave z dne 12. januarja 1920, št. 403 in odobrenja finančnega ministrstva z dne 19. januarja 1920, št. 180 se bodo od 20. svečana t. l. dalje prodajali cigaretni tobak, tobak za pipo in cigarete za približno 10 do 20% dražje kakor doslej. Najfinejši turški tobak, ki je stal doslej 48 K 100 g, bo stal 52 K, fini turški tobak, zavojček po 25 g 6 K, doslej 5 K, hercegovski, zavojček po 25 g 5 K doslej 4 K, srednjejni turški, zavojček po 25 g 3 K, najfinejši ogrski, zavojček po 25 g 1 K 80 v, doslej 1 K 60 v, domači tobak za pipo 25 g 80 v; cigarete bodo stale, in sicer egiptovske 60 v komad, dame 28 v komad, športke 24 v komad, ogrske 10 v komad itd. — Pred sklepom lista dobili smo sledeči odlok kr. finančnega ravnateljstva v Mariboru: Vsled odloka upravnega odbora samostalne monopolne uprave z dne 12. januarja 1920, št. 403 in odobrenja gospodarskega ministra z dne 19. januarja 1920, št. 180 imajo od 20. svečana 1920 dalje veljati za svalični tobak, tobak za pipo in za svalčice nove zvišane cene, ki pomenijo približno 10—20% poviška pri teh tobačnih izdelkih. V tem smislu so se popravili tudi cenovniki o izdelkih tobačnega monopola, ki so na vpogled v vsaki tobačni zalogi in trafiki.

Obratno ravnateljstvo južne železnice je, kakor smo poročali že v zadnji številki, upeljalo za občinstvo dva nova mešana vlaka št. 831 in 860 in sicer počenši s 16. tm. Mi smo to vest objavili v svojem listu, ker smo jo slučajno opazili na majhnem razglasu tukajšnje postaje: od ravnateljstva južne železnice pa še do

danes nismo dobili nikakega obvestila in menda radi tega vesti tudi še ostali listi, niti dnevniki, niso objavili. Stvar je sicer malenkostna ali pa tudi ne, vsekakor pa je zelo značilna, kako ravnateljstvo v Ljubljani pojmuje važnost javnega prometa. — Istočasno smo izvedeli še sledečo zanimivost z železnice: Celjski gospodarski urad je dobil poseben vlak za nabavo živil iz Banata. Vlak bi imel pod spremstvom tukajšnjega uradnika odpeljati seboj kot kompenzacijsko blago za žito pločevino od tvrdke Westen iz Celja. Vlak je prišel 14. tm. v Celje in je ravnateljstvo poslalo gospodarskemu uradu naprej tozadevno brzojavko, ki je bila že 13. tm. tukaj. Ker pa je gospodarski urad prejel to brzojavko od železnice še le 16. tm., je vlak odpeljal v Banat brez spremljevalca in pločevine.

Socijalna zakonodaja v Čehoslovski. Čehoslovaško narodno shromadženje je sprejelo že 40 socijalnih zakonov, ki so bili vsi enoglasno sprejeti, toraj tudi od zastopnikov buržoazije. Poleg tega je vlada izdala celo zbirko socijalnih naredb, tako da je Čehoslovaška v socijalno-politični zakonodaji na vrhuncu. Povdariti moramo, da je tudi naša socijalna zakonodaja v tem kratkem času mnogo koristnega odredila.

DOPISI.

V Doberni pri Celju so v noči od srede na četrtek vlomili neznan tatovi v neko trgovino ter odnesli za približno 80.000 kron manufakturnega blaga. O zločincih še ni nobenega sledu. Gotovo se gre zopet za kako organizirano bando ter opozarjamo radi tega druge trgovce po deželi, da se proti takim vlomom zavarujejo.

Šoštanj. V nedeljo, dne 22. tm. ob 3. uri popoldne priredi Čitalnica v hotelu Jugoslavija 5-dejansko burko »Zmešnjava nad zmešnjavo«. Vabimo k obilni udeležbi!

Rečica ob Savinji. Pustna prireditev gasilnega društva dne 15. febr. tl. se je obnesla vrlo dobro. Med izvrstnim proizvajanjem šaljivega samospeva »Župan« je začelo ljudstvo trumoma prihajati, med igro »Čitalnica pri Branjevk« pa je bila dvorana docela napolnjena. Z radostjo zasleduje pisec, kako se je jel naš krepki filozofski narod probujati in zanimati za vse, kar je blago in lepo, kar pospešuje njegovo samostojnost, naobrazbo in razvoj. Želeti bi bilo, da bi se število prireditev le pomnožilo, zato kličemo vrlim rečičkim kulturnim delavcem krepki »Na zdar« in na skorajšnje svidenje.

Iz Šmartne ob Dreti. Dobili smo poretilej. To je dobro. Prav pa ni, da se je pri nas prodajal liter po 10 K, dočim so ga v Gornjemgradu, kamor je 3 km daljša vožnja, dobili po 8 K 90 v. Tudi razdelitev je bila čudna. Mali posestniki so ga dobili manj nego veliki. Ali mora res mali posestnik prej spat iti nego veliki? Potrebno bi bilo, da pristojne oblasti gledajo na tako čudno poslovanje.

Slovenska Bistrica. Poročali smo že, da se je tudi v našem okraju politično življenje zelo oživilo. Zadnji čas se posebno hitro širi »Samostojna kmetijska stranka«, ki ima celo v občinah, kjer niso imeli niti svojega shoda, popolno večino. Med kmeti vlada naravnost navdušenje za stranko. Agitacijski tečaj, ki so ga pred kratkim priredili klerikalci, torej ni prav nič zalegel. Nasprotno je položaj danes tak, da je vsakega sram biti klerikalec, celo »najzvestejši« v Slov. Bistrici se otrešajo te dvomljive časti. Seveda, na pogorišču visoke hiše nihče rad ne žvižga!

Slovenska Bistrica. O prodaji vojašnic krožijo čudne vesti. Veščaki trdijo, da so iste z ozirom na današnje stanje krone in visoko vrednost poslopij vredne najmanj 2 milijona ter bi občina tudi prav lahko to ceno dobila, če bi prodajo objavila po časopisih, kakor je to storil v enakem slučaju n. pr. mariborski magistrat. Občina pa je baje poverila prodajo kar nekemu občinskemu sosvetniku in ljudje šušljajo o visoki proviziji. Vemo pozitivno, da to ni samo šušljanje in ker hočemo imeti javno upravo čisto, pričakujemo, da bo vlada z gerentom in sosvetom vso stvar pred odobritvijo zadeve natanko preiskala. Tu bi bil ozir na prizadete neodpusten.

Ormož. Ormoški dopisnik mariborske »Straže« je za Pust odstavil gerenta dr. Lašiča in postavil drugega gerenta. Druge nesreče ni bilo.

Ormož. Konji so se splašili 16. tm. Josipu Voglarju, hlapcu nekega tukaj-

šnjega gostilničarja. Hoteč zadržati konje, je prišel hlapec pod voz in dobil take poškodbe, da je v par minutah izdihnil.

Ormož. Ormoška Čitalnica je priredila v zadnjem času več dobro uspešnih iger. Nekatere moči so zelo dobre, druge pa kažejo začetnike, ki bodo sčasoma dobri igralci. Opazilo se je, da je pri vsaki igri bilo več kmečkega ljudstva navzočega. Priporočali bi Čitalnici, da nam nudi še več prireditev, katere so postale prijateljsko shajališče vseh slojev.

Ormož. Naši klerikalci so samo takrat narodni, če pričakujejo od tega kak dobiček. Drugače jim je pa narodnost samo krinka, s katero hočejo slepomiti med našim zavednim ljudstvom. V dosego svojih nečednih namenov se zvežejo magari s samim hudičem. Svoječas do kosti rdeče-žolti monarhisti, so se, komaj da smo dosegli s tolikimi žrtvami izvojevanje svobode in ujedinjenje, ti gospodje kar čez noč prelevili v strastne republikance! Ormoški klerikalci so padli tako daleč, da se pajdašijo in bratijo z ljudmi Brodarjeve in Stommanove vrste, z najhujšimi renegati in zagrizenci, kateri se danes delajo in računajo na razpad Jugoslavije, hajlajo nemški Avstriji in jih le še želodec ter želja, škodovati naši domovini, drži v naši državi. Brodar je leta 1914, ko so avstrijski rablji divjali proti našemu življu, na ormoškem kolodvoru, kjer je »junaško« branil Avstrijo, pljuval po naših žrtvah, jim dajal najgnusnejše priimke in celo z bajonetom grozil. Temu človeku, ki se danes javno kaže, da je ostal isti, so naši klerikalci — čujte in strmite! — ponudili županski stolec! Nima mo nič proti ljudem, ki so bili pod prejšnjimi razmerami naši nasprotniki, bodisi da so bili ali odvisni ali jim je tako boljše kazalo, pa so danes dobri in lojalni državljani. Sramota pa je, če hoče stranka, ki se imenuje slovensko, spraviti na krnilo ljudi, ki rujejo očito proti državi in dinastiji — kar smo vsak čas pripravljali dokazati — in spravljajo te ljudi samo radi tega na površje, da bi škodovali nam in da bi tajniki ormoške posojilnice, katerega lastni ljudje ne marajo ter so mu odpovedali službo, prišel v občinsko pisarno. Stojimo na stališču, da bi vodstvo stranke, ki je poučeno o njegovih zvezah, če bi imelo količnik čistega narodnega duha, moralo nastopiti proti temu in ker tega ne stori, pade madež na njega! Nas v ostalem klerikalno-nemčurška zveza pušča popolnoma hladne, ker nam ne more niti najmanj škodovati, spoznali pa smo tisto pečico ljudi, ki hočejo s pomočjo klerikalcev krljati na naši državi in to si bomo zapomnili!

TRGOVINA, OBRT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Kako daleč smo v agrarni reformi? Poverjenik za narodno gospodarstvo v Zagrebu g. Juraj Demetrovič se je minule dni mudil na ministrstvu za agrarno reformo v Beogradu ter je prišedši domov podal v »Riječi« naslednje poročilo o načrtih za izvedbo agrarne reforme: Pripravljene so tri uredbe: 1. O organizaciji ministrstva za agr. reformo. Kot izvršilni organ tsga ministrstva bo poslovalo 7 ravnateljev, ki se ustanove v Zagrebu, Novem Sadu, Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Cetinju in Skoplju. Ravnateljstvo je druga inštanca, v gotovih stvareh tudi zadnja. Izvršilni organi ravnateljstva so okrožni agrarni uradi. Težišče vsega dela prehaja na te urade. Elaborate za oddajanje zemlje v zakup bodo izdelovala agrarna poverjenišтва, a odobriti jih morajo ti uradi. 2. O uvedbi državnega nadzorstva nad veleposestvi, oz. o prehodu veleposestev v državno upravo. Glasom te uredbe se nad vseml veleposestvi uvede državno nadzorstvo: veleposestniki bodo morali za ostalo jim zemljo predložiti gospodarske načrte, katere bodo morali potrditi okrožni agrarni uradi ozir. agrarna ravnateljstva. S tem se hoče zjamčiti gospodarski uspeh veleposestev. Ako bi se pokazalo, da hoče veleposestnik pri tem izigravati agrarno reformo ali gospodarski uspeh, se na veleposestvu uvede državna uprava. 3. O razlastitvi veleposestev. Razlastitev bodo mogli zahtevati državni organi za državne svrhe (sem spada tudi kolonizacija) potem občine v komunalne svrhe (za gradbo delavskih in uradniških stanovanj in vrtov) in končno agrarni odbori za kmetijske domove. Za razlaščenca zemljišča naj bi se dosedanjim lastnikom izplačevala renta kót odškodnina za izgubljeni dohodek iz posestva, kar pa z

odškodnino za mrtvi in živi inventar ni eno ter isto; o tej odškodnini naj sklepa zakonodajni zbor po izvršenih volitvah. Temeljem razlastitve odredbe se bo moglo začeti s kolonizacijo v Slavoniji in Vojvodini še to poletje, dočim se v Makedoniji že sedaj dela v tem smislu. — Za sestavo potrebne statistike o veleposestvih v Hrvatski in Slavoniji je vlada odobrila kredit 1 milijon kron. V kratkem izide vladna naredba, s katero se gornje uredbe oživotvorijo.

Škrob iz koruze. Tvrdkam, ki se zanimajo za škrob iz koruze, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled tozadevna ponudba neke tovarne v Banatu.

Prodaja bukovega lesa. Dne 25. februarja tl. prodal bo šumarski odsek deželne vlade v Sarajevu potom ustmene ali pismene dražbe 6000 bukovih dreves na panju. Predmetni razglas, vsebujoč vse podrobne podatke, je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Zadnja poročila.

Pogajanja v prejšnji opoziciji

Beograd, 19. febr. »Epoha« javlja, da so se v pogajanjih med klubi opozicijskega bloka početkom kazale težave vsled zahtev Nar. kluba, katere so pa v poteku prenehale. Pogajanja so uspela z ozirom na takojšnjo izvršitev izprememb v posameznih pokrajinskih vladah, nadalje glede valutnega vprašanja, ki se spravi pred parlament, potem da nova vlada odpravi vse politične komisarije in izvede v občinah tajne volitve.

Protičevu upanje.

Beograd, 19. febr. Protič, ki je dobil mandat, da sestavi tak kabinet, ki bo deloval s parlamentom, upa, da se mu posreči dobiti nele večino, ampak tudi kvorum, ker bi pomagali tudi Črnogorci.

Socijalisti ne podpirajo vlade.

Beograd, 19. febr. »Beograjski Dnevnik« javlja, da je vest, da bi socijalisti hoteli podpirati vladu z delom v parlamentu, neresnična.

Demisija hrvatske pokrajinske vlade.

Beograd, 19. febr. Sem je prispel z brzovlakom poverjenik dr. Hadžija ter izročil vladni akt z demisijo hrvatske pokrajinske vlade in vseh velikih županov hrvatskih.

Seja Narodnega kluba.

Beograd, 19. febr. Narodni klub je v današnji seji razpravljaj delu parlamentarne zajednice.

Nov hrvatski ban.

Beograd, 19. febr. V dolgotrajni seji, katero je imel prejšnji opozicijski blok, izrazil se je Protič, da je mnenja, da kvorum ni potreben. V razpravi se je govorilo med drugim tudi o tem, da postane dr. Laginja hrvatski ban.

Armijško poveljstvo v Zagrebu.

Beograd, 19. febr. Narodni klub se je v seji opozicijskega bloka zavzemal za to, da se armijško poveljstvo v Zagrebu poveri generalu Pliveriču in polkovniku Kvaterniku.

Ministrski portfelji.

Beograd, 19. febr. V seji opozicijskega bloka so se sporazumeli o razdelitvi ministrskih portfeljev sledeče: Narodni klub dobi 5, klub dr. Korošca 3, skupina Ribaraca 1, skupina Medaković 1, radikalci 9 portfeljev in 1 vojni minister.

Invalidno vprašanje.

Beograd, 19. febr. Regent je podpisal uredbo o invalidnem vprašanju.

Italijanska nasilstva.

Split, 19. febr. Na otoku Hvaru aretirali so v Bogomolju italijanski karabinjeri župnika, tajnika občine, učitelja in njenega šletnega sina ter jih ukovane v verige odvedli neznano kam. Povoč temu je bila neka slavnost v Bogomolju, ob kateri priliki so bile razobešene naše trobojnice.

ŠPORT.

Vsem prijateljem športa! S sklepom delegatov vseh športnih institucij, se je ustanovil pod pokroviteljstvom Njegovega Kraljevskega Veličanstva regenta Aleksandra — Olimpijski Jugoslovanski Odbor s sedežem v Zagrebu. Naloga mu je, da se potom športa pomladi moč našega troimenega naroda. Kakor nekda Grki, tako se zavedajo danes vsi kulturni narodi sveta, da je gojitev športa ena izmed najnujnejših potreb družbe. Po obupni borbi našega naroda za osvoboditev

in ujedinenje pokazuje se kot največja potreba: regeneracija (preporod) toliko v fizičnem kolikor v moralnem pogledu. Da se zberejo potrebna denarna sredstva, se obrača odbor do vseh poedin- cev, vseh institucij in vseh oblasti, da mu v to svrhu pomagajo bodisi z denar- no, bodisi z vpisom za člana. — Poziv- ljamo vse prijatelje športa, da energično pripomorejo, da se ustvarijo pogoji naše- ga skupnega napredka in nadejemo se, da se jim bodo pridružili tudi vsi oni, ki čutijo, da je njihova dolžnost, delati na kulturnem preporodu našega naroda, da bi tudi mi bili dostojno zastopani v kolu ostalih naprednih in civiliziranih nara- dov.

— Drugi telepatični večer uprizori danes v veliki dvorani hotela Union te- lepat Ben-Aroli Bey, o katerega zmog- nosti smo zadnjič poročali. Istodobno da- je njegova žena dobro uspele magične predstave.

Trpite na revmatizmu in gih- tičnih bolečinah? Drg- njenje s pravim Fellerjevim Elza-fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.

Rahite mlo, odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 skatlic 12 K. — Za gorski sok zoper kašelj in prsne bolečine. 1 steklenica 5 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura, 1 steklenica 12 K. — Omot in poštena posebej, a najcenaje.

Eugen V. Feller, Stuhica dolnja, Elsa- trg št. 356. Hrvatska. 1590 E 15-4

Fotografiranje v kostumih

Cenj. dame se tem potom vljudo obveščajo, da sem določil nedeljo 22. svečana od 11. do 4. ure za slikanje v kostumih. Atelije dobro zakurjen in bo nemoteno.

Fotograf PELIKAN v Celju. 282

Protestni shod mesarjev in prekaževalcev

iz cele Slovenije se vrši v nedeljo, dne 7. marca 1920 v veliki dvorani hotela »UNION« v Celju. 286 1

Na prodaj je

v Tremerjih št. 2 pri Celju hiša z gostilno, prostori za trgo- vino ter 8 oralov zemlje iz proste roke na

javni dražbi v nedeljo, dne 29. februarja 1920. Li- citacija se vrši ob 1. uri popoldan na licu mesta. 283 2-1

KINO GABERJE.

Petek 20., sobota 21., nedelja 22. in ponedeljek 23.:

Kukavičji princ

Drama v 7. dejanjih po romanu Otona Bierbauma.

Po premijerah tega filma v velikomestnih kinematografih je bila sodba o njem edina: Kukavičji princ je najboljši film sezone 19/20! Zgodba Bierbaumovega romana je duhovita dekadentna knjiga, opisujoča življenje donjuan- skega gentlemana, ki mu služi ves svet samo v naslado. Vzrejen v tujem gnezdu, kot kukavičje jajce, podprt z materijelnimi dobrinami in gazeč v blatu, v katero ga pahne hudobija okolice, spekulacija za njegovo premoženje, zavist in sovraštvo, roma kukavičji princ od pustolovščine do pustolovščine, skoz velemestne beznice, salone kurtizan in palače imenitnikov, doma je na bulvarih Pariza in Rima, v družbi izgubljenec in bogatinov. Film se odlikuje po prvovrstni igri vseh igralcev, sijajnih scenerijah iz Benetk, Rima Sicilije itd., bajnih interierjih palač aristokratov inkurtizan in režija je tako spretna in živa, da se oči ne morajo odtrgati od slik, igre in dejanja. 287 1

Cene prostorom k tej predstavi se zvišajo in sicer: Ložni sedež 6 K, zaprti sedež 5 K, I. prostor 3 K, II. prostor 2 K, III. prostor 1 50 K.

Srbska zadružna banka NOVI-SAD

kupuje vsako množino

rezanega lesa, desk, lat, štafelnov, tesanega lesa in okrogli les

franko postaja ali v gozdu stoječi les.

Tozadevne ponudbe je nasloviti na

284 5-1 **Tone Šarh, Ruše.**

Gospodična

s primerno šolsko predizobrazbo se takoj sprejme v pisarniško službo. Uradne ure so samo dopoldan. Ponudbe z navedbo znanja in zahtevo plače se naj predložijo v Trgovsko- in obrtno kreditno zadrugo v Celju, Can- karjeva ulica št. 9. 285 2-1

Dva izvežbana konjska hlapca

se takoj sprejmeta proti dobri plači, stanovanju in hrani v službo. Dotični prosilci naj se zgledajo s pričevali pri Cementni tovarni »AVA« Laško. 281 2-1

I. jugoslov. tovarna sladne kave **Jovo Gigović**, Nova Gradiška, Slavonija, dobavlja v vsaki množini

sladno kavo znamka „Vardar“

v zavitkih po 200 in 500 gr., v originalnih zabojih po 50 kg netto, po najnižji ceni, tranko vsaka že- lezniška postaja.

Zaloga za Slovenijo **JOVO GIGOVIČ** Maribor VII, Glavni trg 21. 267 -1

Pohišstvo na prodaj.

Omare, postelje, miza in 6 stolov, umivalna miza, salonsko ogledalo, male mizice, slike, zajc za izzivanje, vse to je lepo politirano; ptičja kletka in druge stvari se po nizki ceni prodajo. — Kupci si naj ogledajo od 2. — 4. ure pri

Franz Fuchs, Strossmajerjeva ul. 5. 280 1

Stavbeno in galan- terijsko kleparstvo Aut. Jošta nasl.

Franjo Dolžan

Celje

26 Kralja Petra cesta 8 nasproti „Belega vola“ 12

Prevzema vsa v stroko spadajoča dela, Izvršitev točna in solidna.

Krojaški pomočnik

35 let s kurzom rezanja, išče primerne službe takoj ali pozneje. Naslov pove uredništvu »Nove dobe.« 268 2-2

Spalnica

skoro nova, lepa moderna svetla, k temu par žimnic, miza, kopalna vana, kuhinjska štalaza in druga kuhinjska opravila se proda do 23. t. m. vse skupaj za 10.000 K. Vprašati in ogledati (tudi v nedeljo cel dan) v Celju, Trubarjeva ulica 1 (Vila Adele) I. nadstr. levo.

Blagajničarka

se takoj sprejme v »Narodni kavarni« Celje. Predstava od 10.—12. ure dop. v pisarni I. nadstropje. 273 3-2

Stole, žimnice, razno pohištvo in tapetniške izdelke ima v založbi;

287 156-48 **Marija Baumgartner** Gosposka ulica 25. Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Jamske krajnike

in jamski les kupim večjo množino ter plačam 4 m dolge 10 cm ši- roke in 20 mm debele krajnike po 2 K 50 vin. komad franko vagon.

Ernest Marinc, 250 3-3 Sv. Pavel pri Celju.

Iščem sollicitatorja.

Vstop 1. aprila.

Odvetnik dr. Rapoc, Maribor. 275 2-2

Gostilna „Branibor“

priporoča cenj. gostom najboljša domača vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuhinjo.

Za obilni obisk se priporoča 99 104-13 **A. Robek.**

NOVI-SAD

Iščem poštenega in zaneslji- vega in še ne kaznovanega

nočnega čuvaja

proti dobri plači. **Ivo Čater,** Spodnja Hudinja — Celje. 266 2-2

V gostilni pri Kapucinskem mostu

se točijo pristna lju- tomerska in haloška vina. Vsaki dan sveže pivo v sodčkih. Topla in mrzla jedila vedno na razpolago.

Za obisk se priporoča **Ana Mikuš.** 206 -3

Ivan Ravnihar Celje

kupuje po najvišjih dnevnih cenah: laneno seme, suhe gobe, in vosek. 107 100-12

Kupim konjski komad srednje velikosti. Ponudbe na upravo »Nove Dobe.« 263 2-2

Sprejememo več izvežbanih sodarjev

proti dobri plači. Zgla- siti se je pri cementni tovarni

„Ava“ Laško. 262 4-2

Pristno ljutomersko, bizeljsko ter haloško staro in novo vino

NA ŠKARPI

Razpošilja tudi po železnici nad 56 litrov. Cene zmerne, blago prvovrstno! Za obilen obisk in naročila se priporoča

8 6 **Josip Božič** 103 gostilničar in trgovec z vinom, Breg-Celje.

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

inženirska pisarna in stavbno podjetje Ljubljana, Sodna ulica št. 2.

Maribor, Viktringhofova ulica št. 34.

Brzjavni naslovi:

JIP — Ljubljana, — JIP — Maribor.

Oddelek I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.

Oddelek II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija.

Oddelek III. Beton, železobetonske. Železne konstrukcije.

Oddelek IV. Železnice, ceste, predori, mo- stovi.

Oddelek V. Industrijska in gospodarska poslopja.

Oddelek VI. Komericalno razpečevanje gra- diva, orodja in industrijskih tvarin. 51 7

Po najnižji ceni se dobi

**manufaktura,
modno blago,
perilo i. t. d.**

233 50-2

v trgovini A. Frece, Celje

Narodni dom (tik trafike).

Hotel pri "Kroni"

Izvrstna vina, vedno sveže pivo in vsak čas topla in mrzla jedila. Sprejemajo se tudi abonementi. Na razpolago so tudi konjski hlevi.

Za obilen obisk se priporoča

1665

Adolf Kovač.

Združene veletrgovine v Celju

A. Kolenc, Elsbacher, Cvenkel in Ravnikar

se priporočajo k nakupu na debelo: žita, mlevskih izdelkov, kolonijalnega in raznovrstnega tu- in inozemskega blaga. — Točasno imajo za oddati: milo, fini špirit, oves, svinjsko mast, slanino, sveče, kavo, čaj, sladko škorjo (cimet), naglove žbice, lavorjeve jagode, vžigalice, pšenične otrobe, ječmenovo kašo.

Telefon štev. 135.

Brzojavni naslov: Žito.

120 5-4

Restavracija „Narodni dom“ v Celju

priporoča cenjenim gostom vsakovrstna domača in banatska vina ter prvovrstne buteljke. — Topla in mrzla jedila vsaki čas na razpolago. — Sprejemamo tudi abonente.

Cenj. meščanom kot tudi deželanom se priporoča za obilen obisk

Ivan Černe.

238 10-4

Maks

Zabukošek

krojaški mojster
v Celju

Cankarjeva ulica

se priporoča za točno in solidno izvršitev oblek za gospe. 11 8

**Sedlarska in tape-
tarska delavnica**

Iv. Strelec

245 104-99

**Celje, Samostanska
ulica štev. 16**

Razširjajte „Novo Dobo“.

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela **trrdka R. Stermecki** v Celju in sicer volne, tiskanine, cefirja, etamina, batista za ženske obleke, sukna, kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, kloba, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški v velikanski izbiri, pristno ročno delo lastnih čevljarjev. Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samov. l. nadstropju.

Veletrgovina ♦ razpošiljalna

R. Stermecki

Celje - Slovenija.

40 -7

SOL

v vsaki množini, tudi cele vagone odda importna ter eksportna trrdka

Ferdo Sert, Maribor, Koroška c. 21.

**36 hl burgundca 1919
lastni pridelek.**

Prodaja mestna občina Ormož na javni dražbi dne 22. februarja ob 11. uri dop. v Ormožu. Pojasnila daje občinski urad Ormož. 277 2-2

**Restavracija
Josip Žumer, poprej Koser
v Celju, Glavni trg**

je zopet otvorjena. Prizadeval si bodem, vsakemu gostu najboljšo postreči z dobro kapljico, toplimi in mrzlimi jedili. — Sobe za tujce na razpolago.

200 4-3

**Knjigarna,
umetnine,
muzikalije**

Goričar & Leskovšek: Celje

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

Hočete obdržati svojo lepoto?

Hočete imeti kakor baržun mehko kožo?
Nočete solčnih peg, mozoljev in ogrcev?
Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno kožo obvarujočo pomado! Občudovani bode! Zavidani! 1 lonček 6 K, št. III. močnejše vrste 9 K, k temu Fellerjevo najfinejšo lilijno mlečno milo 15 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?
Fellerjeva prava Elza Tannochine pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prihaj pr-rano osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 6 K št. III. 9 K. — Mazilo z brke 1 K 80 v in 2 K 50 v.

Mučijo Vas kurja očesa?
Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih oces več! Nobenih žuljev! Nobene tude kože! Mala škatljica 3 K 50 v, velika škatljica 5 K 50 v.

Želite še kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjske vode) 1 škatljica 5 K. — Fellerjev usipalen prašek proti potenju 1 škatljica 5 K. — Fellerjev mentolni črtanek zoper glavo — in zobobol 1 škatljica 3 K 50 v. — Fellerjev Elza Fluid 6 dvojnati ali 2 veliki steklenici, špijalni 27 K. — Najboljši parum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hoga-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K. — Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Omot in poštnina 1-99 15-10 posebej, a najceneje.

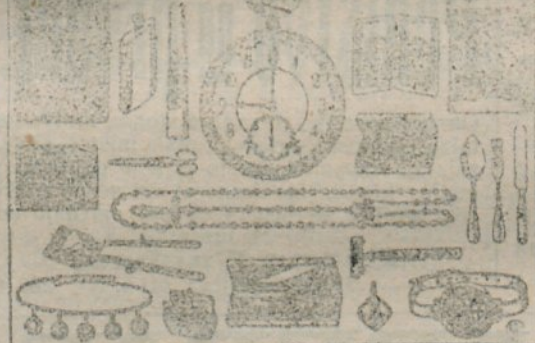
Evgen V. Feller Ijekarna, Stubica Donja, Elza trg štev. 356. (Hrvatsko.)

**Elza
Plaster**

**Hočete dobro
in poceni kupiti?**

**Najzanesljivejša ura
je Suttner-jeva ura!**

Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove, in potrebščine, kakor: škarje, nože, priprave za britje, šibčnjake, diamante za rezanje stekla, doze za smodke in cigarete, zapestnice i. t. d. Vse dobro in poceni najdete v ceniku od:

H. Suttner, Ljubljana št. 983

1600 25-5

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavica 30.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 15.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v P. uju.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

276